

DUBLUL LUI MASOCH SAU SPĂTARU PE SPĂTARE

Porțelanuri funerare, porțelanuri votive? CASANTUL slujind intenția eternei celebrări?

Într-una din sălile Dalles o populație de busturi, aproape de mărime naturală, mușcate de o gură canibală, enormă și lacomă, pină pe sub clavicule — busturile au aerul lugubru-sugubăț al unor coatoare de măr — așezate pe pedestale scunde cit un copil de 3-4 ani, într-o cohortă disciplinată de vinzoleli și nedumeriri impietrite. Capete umane așezate, cu tot dichisul, în coșuri-copăi-copirșee, după gustul inconfundabil al marchizului de Sade care, viclean, a substituit bibelourile dintr-o vitrină mic-burgheză cu ciosvirte umane dintr-o cameră de tortură. Marchizul zimbește sardonice: oribil? nu văd decit porțelanuri!

Albul aspru lucios al acestui pământ aproape sticlă iartă orice. Pină și morbidul. În altă sală: pe spătare de scaune fără fund, pe tăblii de pat fără pat — care, însă, pot fi socotite și paravane în dosul cărora te poți dezbrăca — unul și același personaj, al cărui cap îl vezi peste tot, cu sau fără bustul ronțait, s-a dezbrăcat de pielea de pe trup și și-a aruncat-o ca pe o salopetă să atîrne, neglijent, ca pe fringhie. Pielea a păstrat, întocmai ca un ciorap murdar, forma ori poziția trupului pe care îl acoperise. Iar presupusa imagine a acestei piei de om care n-a izbutit să uite trupul ce i-a aparținut, este pictată pe spătarul-tăblie-paravan de porțelan. Personajul nu și-a mai încăput în piele.

Sau: lepădare de trup înainte de spiritualizare. Sau: un duh care vrea să fie impietrit — am putea spune într-un elan didactic...

Fără o pedantă trecere în revistă a „formelor” de metafizică păgînă și arhaică nu înțelegem decit ce și cit se vede! Un detaliu, însă, dă o altă posibilă cheie de interpretare fie aceasta și frivolă: capetele, cu sau fără torace, cu sau fără ochii acoperiți de o batistă udă și pusă peste pleoape, ca unor persoane cu ochii arși de o lumină orbitoare, sint autoportrete.

După ce ai această revelație, dacă s-a întimplat să-l întâlnești în expoziție pe sculptorul Mircea Spătaru, mulțimea de lucrări începe să sclipească a lungă poveste despre închipuite chinuri, greu de închipuit, ale artistului aflat într-o singurătate de morgă cu sine însuși, sau — poate — fără să se poată însoți nici măcar cu acel torționar plicticos și diabolic de insistent care este sinele pentru fiecare dintre noi.

Ieri, această expoziție putea apărea ca mărturia acuzatoare a unei martirizări.

Azi, se dezleagă din posibil o altă deslușire: narcisismul lui Masoch; mă torturez pină la desființare; dar, pentru că, desființîndu-mă, nu mă mai pot contempla, îmi torturez mulajul și-mi contemplan imaginea suferințelor trupului meu hăcuit de neconținuteori... Adevărata suferință mi-o pricinuesc te destinul inexorabil al casanelor înfășișări în care mi-am enumerat pătimirile... Mircea Spătaru, în acest caz, este dublul lui Masoch.

Un histrion plinge în hohote, jubilînd (de o fericire fără zîmbet) că poate hohoti în plîns.

PAUL CORNEL CHITIC

